

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Ганка Неделчева, СУ „Св.Климент Охридски“, ФНОИ
на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„ДОКТОР“

в област на висше образование 1. Педагогически науки
по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по музика
(Методика на обучението по музика)

Автор: ГЕОРГИ ИВАНОВ ГЕОРГИЕВ

Тема: **МЕТОДИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МОБИЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
В ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА**

Научен ръководител: проф. д-р Адриан Георгиев

I. Кратки биографични данни за докторанта.

Георги Иванов Георгиев е роден на 24.04.1969. Възпитаник е на НМУ „Любомир Пипков“ и НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Дипломира се като контрабасист през 1995 и това обяснява поредицата от негови ангажименти като оркестрант в различни формации у нас и зад граница. Магистърската степен по Компютърни аудиотехнологии и тонрежисура (2002/2004), която получава в СУ „Св.Климент Охридски“, в катедра „Музика“ на ФНПП (сега ФНОИ), преподнежда професионалните му приоритети. Започва активно да се интересува и обучава в курсове и семинари по Саунд дизайн, Продукционни и медийни стратегии (*Alen Burns & Associates*, „BCI“, „Fremantle Media“, „Endemol“). Започва докторска програма по Компютърни аудиотехнологии и тонрежисура в СУ, ФНПП (2004-2009). В този период започват и професионалните му ангажименти като тонрежисьор и музикален продуцент в *Sky Studio*, както и в

Национални радиомрежи *FM+*, „*Витоша*“, „*Атлантик*“ като музикален и технически директор. През 2016/2017 специализира Музикална продукция в *Berklee College of Music*.

Най-впечатляващ е активът на Георги Георгиев като музикален продуцент и музикален супервайзър в най-гледаните формати на националния ефир – *X Factor*, *Star academy*, *Господари на ефира*, *Българската Коледа*, *България търси талант*, *Като две капки вода*, *Маскираният певец* и др.

Добавям към това и статусът му на музикален продуцент за *Google Music* от 2018 до сега.

Педагогическите му ангажименти в СУ „Св.Климент Охридски“ започват от 2015 като асистент по Компютърни аудиотехнологии в катедра „Музика“ на ФНОИ .

II. Актуалност на тематиката

Избраната от докторанта зона на научноизследователска работа се дефинира с висока степен на актуалност и иновативност. Фокус на неговата работа е пресечната точка на мобилните технологии с музикалната педагогика. Тези релации са многопрофилни и многовариантни, инициират различни решения, генерират експериментална енергия и отвеждат до създаване на нови педагогически модели в обучението по музика с практикоприложно значение.

III. Познание на проблема

Ориентацията на автора на дисертационния труд към многообразното глобално проявление на технологичния свят и микро- и макровселената на звуците в него не е случайна, нито хаотична. Бих я определила като добре осмислена, стратегически добре планирана и много успешно реализирана чрез професионалното му развитие. Към кратките биографични данни, в подкрепа на това, добавям и високите му персонални компютърни умения и дигитални компетентности. Това уточнение има смисъл по отношение на сложната система мултимедийни технологии-тонрежисура-музикална педагогика. Практическата му

реализация като професионалист от най-висока класа и личните му наблюдения като педагог поставят докторанта в изгодна позиция с комплексен поглед отвсякъде. Това позволява сбор от много point of view, които се обединяват и обобщават цялата система и нейното движение в пространството.

IV. Методология на изследването

Посоченият по-горе „комплексен поглед от всякъде“ е в пряка връзка с използваната в научния труд методология, която е реципрочен сложен комплекс от аналитико-синтетични, сравнителни и експериментални методи, диагностичен инструментариум за изследване, анализ и подбор на музикални приложения, педагогическо наблюдение, анкетно проучване, математико-статистичен метод за обработка и анализ на експерименталната работа.

V. Съдържание и оценки на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 190 страници. Съдържанието обхваща Увод, Глави I-III, Заключение, Библиография, Приложения.

В **Увода** докторантът представя панорама на модерното време с неговите смислови кодове, които го характеризират като информационно, технологично и интерактивно; с процесите на цифровизация и дигитализация, неотделими от бита; с елементите на софтверна и хардуерна среда, които облъчват всички зони на човешкото познание и активност. Информационно-технологичните кодове се разполагат и в образователното пространство и иновират неговите прояви чрез новите форми на непрекъснато, напреднало и отворено образование. Тази динамика е добре експонирана от докторанта-педагог и проследена с важни последствия, когато тя инициира и резултира в промяна на менталните нагласи и образователните модели. Осъзнаването на компютъра като традиционен инструмент в битието на новото поколение се оказва стимул за използването на съвременните музикални приложения и въвеждането им в учебното съдържание.

Уводът се оказва концептуална рамка, в която коректно са обявени всички смислови атрибути – цел, обект и предмет на изследването, работна хипотеза, цели и задачи на изследователската работа.

Глава I експонира концепцията на докторанта „за обучение по музика с помощта на мобилни/смарт телефони“. Използваният от него подход може да се обобщи като холистичен. Тук намират място Националната образователна стратегия на РБългария с нейните административни разпоредби и добре проучени обучителни инициативи на Европейската образователна стратегия „ЕВРОПА 2020“. В тази многомерна активност на държавни структури мобилните технологии се намесват със своята функционалност и удобства. Така картата на образованата ни цивилизация е маркирана с много терминологични присъствия: *e-learning (електронно обучение) moodle, m-learning (мобилно обучение), distans education (дистанционно обучение), on line-learning*. В технологичен план използваните инструменти за това следват предметната линия компютър-таблет-смартфон. Отчетени са предимствата и пазарния успех на мобилните телефони, гарантиращи мобилното ползване на интернет, което дава обща позитивна визия на образователните стратегии в близко и далечно бъдеще. Този констативен нюанс акумулира предварително достатъчно позитивно отношение към тяхното приложение в педагогическото пространство, в частност и по музика.

Докторантът дефинира мобилното обучение с помощта на авторитети – доказани негови теоретици, както и двете основни концепции за използване на мобилни устройства в образованието: BYOD (Bring Your Own Device) и GYOD (Give Your Own Device). Акцентира върху три важни ключови компонента на m-learning : „мобилност на технологиите, мобилност на обучаемите и мобилност на учебните процеси“ (с.37). Отправна точка на разсъжденията и анализите му е балансът между предимства и недостатъци, което води към обективни научни изводи без никаква доза пристрастие.

Така обосновано и логично в смисловата структура на текста се въвеждат специфичните характеристики на обучението чрез мобилни

технологии и неговото проявление в училищната музикална педагогика, за да достигне до учебни планове с използване на смарт устройства, дидактическите характеристики на мултимедийното учебно съдържание и необходимостта от персонално ангажираното присъствие на учителя в целия процес.

Докторантът аргументирано посочва като фактор с особено значение за успеха на мобилното обучение по музика избора на операционна система, на хардуерни устройства и софтуерна среда, мобилни приложения, детайли, които той сам добре познава и характеризира перфектно.

Опитах се в много конспектиран и силно компресиран вид да проследя в тази част на настоящата рецензия движението на мисълта на автора в този нечовешки лабиринт от информация, проблемни ситуации и взаимосвързани елементи, които така представената структура остава впечатление за претрупаност и артикулност. Но реалният резултат показва, че я обслужва безпогрешно.

В **Глава II** на дисертацията, озаглавена **Методически модел** докторантът показва висока компетентност по отношение на ДООИ в България, като се фокусира върху учебните програма по музика за III и IV клас на общообразователната подготовка. С това демонстрира, че е запознат със стандартните форми на обучение по музика у нас, но ги превръща в творческо предизвикателство, за да предложи и осъществи своите иновативни промени в предпочетената от него училищна възраст.

За целта използва две приложения – *Walk Band* и *Maestro*.

Първият модел се реализира чрез *Walk Band*, представен от докторанта като „виртуална музикална продукция за Android OS, която дава възможност за въвеждане на множество виртуални инструменти“ (пиано, китара, акустичен барабан, електронен сет барабани, синтезатор, ритъм машина и др.) Той визуализира чрез снимков материал богатия набор от опции и разтваря целия процес по записването и меморизирането на музикален откъс *step by step*.

Вторият модел на Георгиев е реализиран чрез Maestro – музикална нотация и композиция за Android OS. Дефинира го като „приложение за музикална нотация и композиция, доближаващо се максимално близо до писането на ноти и други музикални символи на обикновен нотен лист” (с 109). Менюто е богато (видове нотни стойности, точкувани производни, всички видове деление на нотните стойности, паузи, интервали, тризвучия, акорди, хроматични, артикулационни и динамични знаци), а технологичното осъществяване, показано отново чрез снимков материал и инструктаж в 10 стъпки, превръща изписването на нотен текст и неговото прозвучаване в лесна и приятна задача.

Двата модела имат специфично предназначение в часа по музика. Авторът предлага структурна организация на учебни часове, в които се прилагат те. Първият модел (чрез Walk Band) е ориентиран към изучаване на инструментознанието – запознаване с музикалните инструменти в рамките на 3 учебни часа. Вторият модел обслужва овладяването на нотацията с музикалните приложения в 6 учебни часа като залага на игровия подход чрез въвеждане на ИГРА НА НОТИ.

Докторантът обобщава в изводите си повишаване на интереса и положителното отношение към обучението по музика в часовете с използване на мобилни устройства.

Планиране и провеждане на експериментално изследване е обект на изложението в **Глава III**. Проведено е в 51 СОУ ”Елисавета Багряна” в София, сред ученици от III и IV клас. И този дял от дисертацията представя нейния автор като професионалист, чиито етапи на работа се движат от порядък, логика и перфектна организация. Тази констатация е валидна за проведения констативен и контролен експеримент, анкетно проучване, тестови проверки, методически препоръки и отговаря на целия научно-документален изследователски стандарт. Статистическата обработка на резултатите на всяка двойка (експериментална и контролна) е представена чрез кръгови, линейни и вертикални диаграми. Те отчитат показатели на анкетното проучване и нивото на знание преди и след провеждане на експеримента и са обект на подробен количествено-качествен анализ от докторанта. Той убедително доказват работната

хипотеза и атестира въведените иновативни подходи като високоефективни за музикално-педагогическата практика.

В Заключението на дисертационния труд Георги Георгиев представя изводи и оценки от своята научна и експериментална работа. Тя се възприема като част от неговата цялостна концепция и визия за мобилно обучение по музика. Мултисензорното представяне, според него, създава диалогична среда, в която ученик и технология общуват помежду си. В тази среда на локален тематичен проект детето оформя своя познавателен кръгзор чрез могъщото въздействие на мултимедийното изразяване, а добрите резултати от тази комуникация носят белези на категоричност.

VI. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приемам безусловно обявените от дисертанта приноси на неговия труд. Те са многопосочни, съдържателни и верифицирани по най-категоричен начин. Експонирани са в подходящ и разбираем словесен формат, както и целият авторски текст.

VII. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантът представя монографията „Мобилни технологии в обучението по музика“, която е под печат и вероятно се базира на дисертационния текст на Георги Георгиев, а Авторефератът напълно отразява същностните идеи на научноизследователския му труд.

VIII. Критични бележки и препоръки

Могат да се отправят препоръки по отношение на окрупняване на структурата на дисертацията и нейното съдържание, особено в работата с подглави и второстепенни структурни единици (напр. По каква причина Заключение се въвежда като Глава IV?). Необходимо е и по-прецизно отношение към техническото реализиране на текста – формули на графично експониране (3 различни варианта - Глава I, Глава II:, Глава III-) , липсва номериране на страниците в обявеното Съдържание, указващи началото на всяка структурна единица). Най-голям проблем се оказва Библиографската справка, с преповторени автори и издания. Ако се изчистят в предварителна редакторска работа тези дребни, но съществени

детайли, цялостното изключително впечатление от ръкописа няма да се рани. Мисля, че перфекционизмът на автора го заслужава.

IX. Лични впечатления

Интересувам се от движението напред в различните полета на човешкото познание – педагогическата наука като макросреда, в частност на музикалната и инструменталната педагогика. В лицето на Георги Георгиев виждам интелектуално и човешко присъствие на музикант, което респектира със своята съдържателност. Интересната конструкция, която първоначално категорично отхвърлих, се оказа много сполучлив формат. Тя създава усещане за инсталация, която се движи в пространството, мени геометрични и тригонометрични форми, динамизира ги, разтяга ги в ъгли и диагонали, но винаги остава устойчива. А това е постижение, което ми напомня едно изказване на Алън Тюринг : „Машината може да се приеме за мислеща, ако човекът, който води диалог с нея, не разбере, че говори с машина”.

IX. Заключение

Въз основа на констатираните категорични и високи постижения в научноизследователския текст на представената дисертация **предлагам на Уважаемото Научно жури да присъди научната и образователна степен „ДОКТОР” на нейния автор - Георги Иванов Георгиев.**

21.02.2020

проф. д-р Ганка Неделчева

